

NOORTEALGATUS

TERE. MINA
OLEN TIIMO!
NÄITAN SULLE, ET ELU
VÄRVILISEMAKS MUUTMINE
ON LIHTSALT KÄTTE-
VÕTMISE ASI!

Kirev elu... maalime selle ise valmis!!

MIS ON NOORTEALGATUS?

Noortealgatus on Eesti-sisene või rahvusvaheline noorte projekt, mis on suunatud laiemale ringile noortele kui projekti tegijad. Selle algatavad ja viivad ellu noored ning teema ja tegevusvorm on nende endi valida.

Kellele on noortealgatus mõeldud?

Noortealgatus on sinu võimalus koos sõpradega sinu jaoks oluline teema päevakorda tõsta ja oma koduküla, -valla, -linna, -maakonna või laiemalt Eesti elu mõjutada ja uuendada. Noortealgatuse meeskonna ehk tuumikgrupi moodustavad 4–10 noort vanuses 15–30 aastat. Nad töötavad koos välja projekti idee ning viivad selle ellu läbi kõikide projekti etappide. Vali teema, mis vajab teadvustamist ja rahva kaasamist kohapeal, kuid tekitab huvi kaugemalgi ning mõjutab ka neid noori, kes otseselt projektis ei osale. Noortealgatus kestab 3–18 kuud. See aeg hõlmab ettevalmistust, põhitegevust, analüüsi ja järeltegevusi.

Noortealgatustega saab:

- toetada noorte omaalgatuslikku ja ühiskonna arengule kaasaaitavat tegevust
- toetada noorte rahvusvahelist tegevust ja koostööd teiste riikide noortegruppide ning organisatsioonidega
- suurendada noorte teadlikkust Euroopa mitmekesisusest – erinevatest kultuuridest, rahvastest, riikidest, tõekspidamistest ja noorte olukorrast
- juhtida tähelepanu ühiskonnas valitsevatele probleemidele ja murekohtadele
- suurendada teadlikkust ühiskonna valupunktidest ja nende parandamisele kaasa aidata

Noortealgatuse alla ei käi:

- võistlused
- töömalevad
- turismi alla liigituvad tegevused
- ühepäevased üritused
- kooolitusprojektid
- noorteseminarid ja noortevahetused

Tuumikgrupp ja projektinõustaja

Juhul kui tuumikgrupi moodustavad 15–17-aastased noored, on kohustuslik kaasata ka projektinõustaja. Tuumikgrupp ei pea olema juriidiline isik, see võib olla ka mitteorganiseerunud noorterühm. Üks noor, kes on vähemalt 18-aastane, võtab enda peale projektiga seotud juriidilise vastutuse ja tegutseb projektigrupi ametliku esindajana (sõlmib näiteks lepinguid).

Tuumikgrupp võib vähese kogemuse puhul otsida abi **tugiorganisatsioonilt** – mõnelt noorteühingult, organisatsioonilt või asutuselt, kes hoiab end kursis projekti käiguga ning on vajaduse korral noortegrupile toeks. Tugiorganisatsiooniks võib olla mõni noorteühing, kohalik noortekeskus, kohalik omavalitsus, projektijuhtimise kogemustega mittetulundusühing või muu asutus.

Noortealgatuse riigisiseseid ja rahvusvahelisi koolitusi korraldatakse noorte ja projektinõustajate oskuste edendamiseks, hea noortealgatuse teostamiseks ja üle-euroopaliste kontaktide loomiseks rahvusvaheliste noortealgatuste korraldamiseks. Kui tahad neist osa võtta, vaata **euroopa.noored.ee** koolituspakkumisi – kindlasti leiad endale sobiva!

Rahvusvaheline noortealgatus

Kui Eesti-sisene noorteprojekt tehakse koostöös välispartneritega ning tegevused leiavad aset nii partnergrupi kodumaal kui ka Eestis, siis on tegemist rahvusvahelise noortealgatusega. Gruppide esindajatel on võimalik kohtuda ja kogemusi vahetada.

Rahvusvahelise noortealgatuse puhul on oluline võrdne partnerlus projekti kõikides etappides alates idee väljatöötamisest kuni lõpparuande esitamiseni. Projekt võib toimuda ükskõik millises Euroopa Noored programmiiriigis, kuid sellesse tuleb kaasata vähemalt üks Euroopa Liidu liikmesriik.

Rahvusvahelist noortealgatust saab korraldada koos alljärgnevate riikidega:

Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Liechtenstein, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Suurbritannia, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari.

Partnerite otsimise võimalused:

- Kasuta isiklikke kontakte – suhtle oma välismaalastest sõpradega, eesti sõpradega, kes on läinud välismaale kooli, oma kooli sõpruskooliga mõnes teises riigis, valla või linna sõprusvalla või -linnaga ülejäänud Euroopas.
- Vaata partnerotsinguid euroopa.noored.ee koduleheküljelt või täida koos sõpradega partnerotsingu vorm. Saada see sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti büroosse (edaspidi büroo), kust seda omakorda programmi Euroopa Noored teiste büroode kaudu üle Euroopa levitatakse.
- Vaata ringi internetis – kasuta veebikommuune ja võrgustikke (nt Eurodesk).

Teema leidmisel ja eesmärkide sõnastusel mõelge:

- Millist olulist teemat hakkate käsitlema?
- Milline on teemaga seonduv ning teid puudutav probleem, mida soovite lahendada?
- Millist muutust tahaksite selles valdkonnas esile kutsuda?
- Millise sõnumi plaanite ühiskonnale saata?
- Kellele te oma tegevuse suunate?

Olulised märksõnad ideede ja teemade kohta:

- isiklik huvi teatud küsimuste või valdkondade vastu
- teema päevakohasus
- idee uuenduslikkus nii tuumikgrupi, sihtgrupi kui ka ümbritseva kogukonna jaoks
- programmi Euroopa Noored üldised eesmärgid
- võimalus luua midagi väärtuslikku

Eesmärkide püstitamine

Oluline on seada projektile eesmärgid, mis annavad ülevaate sellest, mida projekti käigus konkreetselt tehakse või saavutatakse. Need muudavad projekti realistlikuks ja saavutatavaks.

Eesmärgid peavad olema:

- konkreetsed
- mõõdetavad
- realistlikud
- tegevustes ära tuntavad

Hästi püstitatud eesmärgid aitavad pärast projekti lõppu analüüsida selle edukust ning hinnata, mil määral teemavaldkonna probleemi suudeti lahendada.

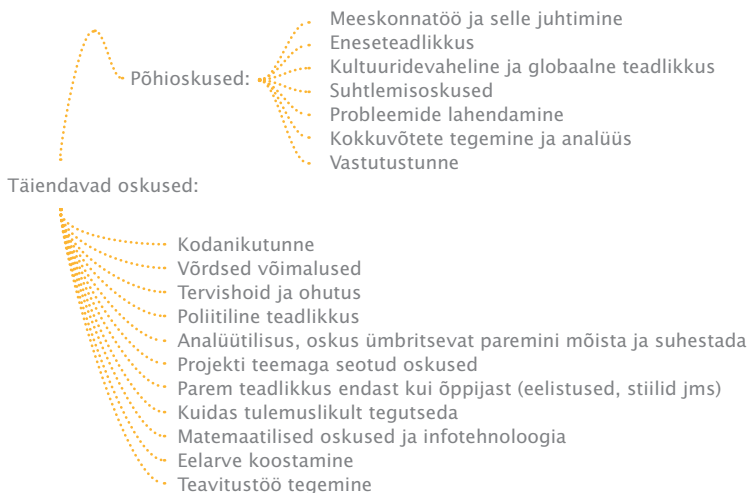
Meie kuulume vabataajamessi korraldustime!

MINA KAVATSEN ÖPPIDA
JÕONISTAMA
JÄNEST JA KASSI!

Minu õppisin küpet tundmatusse

MIDA SAAB NOORTEALGATUSE PROJEKTIS ÕPPIDA?

Mis on mitteformaalne õppimine?

Mitteformaalne õppimine on üheks kolmest õppimisviisist lisaks formaalsele õppimisele (kooliharidus) ja informaalsetele õppimisele (igapäevastes ühiskondlikes protsessides toimuv endale teadvustamata kooliväliline õppimine – näiteks ajalehte lugedes, sõpradelt-tuttavatelt uusi fakte-teadmisi saades). Mitteformaalne õppimine on samuti kooliväliline, kuid endale teadvustatud õppimine. Seda iseloomustab eesmärgipärasus, vabatahtlikkus, paindlikkus ja kättesaadavus kõigile ning üksikisiku ja ühiskondliku õppimise tasakaal. Põhimõtteliselt on kõik see, mida sa õpid ühe noortealgatusprojekti elluviimisel, mitteformaalne õppimine. Näiteks õpid sa seda, kuidas juhtida meeskonda, mis on meeskonnaprotsessides oluline, kuidas koostada eelarvet, suhelda riigiasutustega, teha oma projektile reklaami ja kajastada seda meedias. Vaata lähemalt mitteformaalse õppimise veebi: www.mitteformaalne.ee

PLANEERIMINE ON NAGU MAJA PROJEKTEERIMINE

5. Järetegevused
Et kaugele näha oleks!

4. Analüüs
Arutelu tehtu üle

3. Põhitegevus
Viib eesmärgini

2. Ettevalmistus
Korralik ettevalmistus
on pool võitu!

1. Planeerimine
Vundament. Võta aega ning
mõtle hoolikalt läbi!

PLANEERIMINE

Idee tekkimisest ja meeskonna loomisest projekti taotluseni viib planeerimine:

- Kujundage **tegevuskava** ehk mõelge läbi tegevused, mis tagavad teie eesmärgideni jõudmise.
- Koostage **ajakava**. Sellesse märkige tegevused ettevalmistuse, põhitegevuse, analüüsi ja järeltegevuste kohta ning kirjutage juurde kasutatavad meetodid, vastutavate inimeste nimed, vajaminevad ressursid, tegevuse toimumise aeg ning vajaduse korral ka sihtgrupp. Kava peab andma põhjaliku ülevaate sellest, mida projekti raames ellu viia kavatakse.
- Vajaduse korral leidke oma projektile nõustaja. **Projektinõustaja** on võtmeisik, kellel on piisavalt noorsootöö ja noortealgatuste kogemusi, et nõustada noortegruppe ja toetada nende osalust. Ta ei sekku noortealgatusse, kuid toetab noortegruppi projekti ellurakendamisel. Projektinõustajad võivad olla vabatahtlikud või elukutselised, noorte või noorteühenduste juhid, noorteklubide või -teenistuste töötajad jne.
- Kui olulisem on kirja pandud, saatke põhjalikult läbi mõeldud ning täidetud esialgne taotlusvorm e-posti teel **eeltähtajaks** (igale taotlustähtajale eelneva kuu 10. kuupäev) bürosse ning küsige nõu, kuidas projekti edasi arendada: keda oleks mõistlik koostööpartneritena kaasata, milliseid meetodeid kasutada ja kes võiksid olla projekti kaasrahastajad. Eeltähtajaks saab projekte esitada vaid Euroopa Noored Eesti bürosse.
- Pärast projektitaotlusele viimase lihvi andmist esitage see sobivaks taotlustähtajaks (vt lk 10) bürosse nii allkirjastatult postiga kui ka elektrooniliselt aadressile **vormid@noored.ee**.

Aja planeerimine

Tegevuste planeerimisel on tähtsaim küsimus aeg. Näiteks võib esmapilgul tunduda ahvatlev sisustada huvipakkuva noortealgatusega terve aasta. Enamik noori on aga siiski seotud kooliga, mis ei võimalda tihedal eksamiperioodil eriti lõpuklassides vaba aja tegevustele väga aktiivselt pühenduda. Lisaks teevad noored kooli- ja kodutöid ning käivad huviringides. Seega on targem planeerida projekt teatud ajavaruga.

Sõltuvalt projekti kestusest võib kogu protsess kujuneda üsna pikaajaliseks. Kui sina ja su sõbrad ei ole kindlad, kas teie noortegrupp tegutseb ühtse meeskonnana ka pooleteise aasta pärast ning kannab ühiselt vastutust kuni projekti ametliku lõppemiseni, tasub kaaluda lühemaajalist projekti.

Ettevalmistuseks, projekti elluviimiseks, analüüsiks ja järeltegevusteks planeeritav ajaline, rahaline ja inimressurss peavad olema tasakaalus. Programmi raames ei toetata tavapäraselt ühepäevaseid üritusi isegi juhul, kui projekti kogukestus koos ettevalmistuse ning kokkuvõtete tegemisega kestab kokku kuni kolm kuud.

Koostööpartnerid ja toetajad

Mida suurem hulk inimesi projektist osa võtab, seda kindlamini saab täita noortealgatuse peamist eesmärki – tõsta üldist teadlikkust valitud valdkonnast. Kui omavalitsus soosib noorte omalgatust ja on projekti elluviimisel hea koostööpartner, siis tasub paluda ka rahalist toetust. Paljude omavalitsuste eelarvetesse on noorsootööks planeeritud rahalised vahendid. Tihti on abiks erafirmad. Toetus ei pruugi alati otseselt rahas väljenduda. Toetajad võivad aidata leida kontaktisikuid ja teavet teiste samalaadsete projektide kohta, anda nõu projekti elluviimisel, võimaldada teil tasuta kasutada oma ruume ja vahendeid või pakkuda oma tooteid ja teenuseid. Uurige toetuste kohta ka fondidest ja sihtasutustest, mille tegevusvaldkond ühtib projekti teemaga. Teiste samas valdkonnas tegutsevate organisatsioonide poole pöördumine aitab leida koostööpartnereid. Tänu nendele saab projektis osaleda rohkem inimesi, kes aitavad projekti asjatundlikult ellu viia ja kelle spetsialistid võivad mõningaid projekti üritusi juhtida. Lisaks hoidke silmad lahti kõikvõimalike projektikonkursside suhtes, mida eri organisatsioonid välja kuulutavad.

Rahvusvahelise noortealgatuse koordinaator

Rahvusvaheliste noortealgatuste puhul võtab üks gruppidest endale projekti koordinaatori rolli. Koordinaator kannab eelarvesse kõikide partnergruppide ja organisatsioonide kulud ning vastutab ühtlasi selle eest, et eraldatav toetus jõuaks kõigi osapoolteni.

Taotlustähtajad

Eeltaotluse esitamine	Taotluse esitamine	Ettevalmistuste ja rahaliste kulutuste algus	Meie projekt
10. jaanuar	1. veebruar	1. mai – 30. september	
10. märts	1. aprill	1. juuli – 30. november	
10. mai	1. juuni	1. september – 31. jaanuar	
10. august	1. september	1. detsember – 30. aprill	
10. oktoober	1. november	1. veebruar – 31. juuli	

Projekti ettevalmistamise algusaeg sõltub sellest, milliseks taotlustähtjaks rahastustaotlus esitati. Nii näiteks peab 1. aprillil esitatud projekti ettevalmistav tegevus algama ajavahemikul 1. juulist 30. novembrini. Enne 1. juulit tehtud rahalisi kulutusi ei kaeta.

Euroopa Noored programmi nõukogu otsustab umbes 1,5 kuud pärast taotlustähtaega, kas:

- toetada – projekti otsustati toetada täismahus;
- toetada põhimõtteliselt – projekti otsustati toetada juhul, kui kõrvaldatakse mõned puudused, tehakse täiendusi või vähendatakse eelarvet;
- mitte toetada – projekti otsustati mingitel põhjustel mitte toetada. Võtke kindlasti bürooga konsultatsiooniks ühendust ja proovige järgmisel korral uuesti!

Eelarve

Eelarvesse saab kanda:

- rahalised kulud ja tulud, mille kohta on olemas kulu-dokumendid või kirjalik kinnitus
- vaid projekti elluviimisega otseselt seotud kulud. Eelarves ei tohi olla kulusid, mis on seotud tegevustega, mida projekti kirjelduses pole välja toodud
- transpordikulud
- majutus- ja toitlustuskulud
- projekti korralduskulud, näiteks bürookulud (paber, printimine, bürootarbed, kaustad), telefonikulud, internetikulud, rendikulud
- projekti materjalid, näiteks infotrükistele minevad kulud
- muud kulud – kõik see, mis on projekti kvaliteetseks elluviimiseks vajalik
- projektiõustaja kulud
- järeltegevuste ja tulemuste levitamisega seotud kulud

Eelarvesse ei saa kanda ehk aktsepteerimata jäävad kulud ja tulud:

- mitterahalised kulud ja tulud
- kulutused, mis on tehtud enne programmi Euroopa Noored poolt kehtestatud projekti ettevalmistamise algusaega ja pärast projekti ametlikku lõppkuupäeva
- tuumikgrupi liikmete palgakulud
- põhivarade soetamine (mööbel, arvutid), ehitus- ja remonditööd
- raamatupidamiskulud
- rahvusvahelised transpordikulud (kohalikus noortealgatuses)
- kulud tasulisele reklaamile. Eeldatakse, et tuumikgrupp saavutab projektiteemalise info levimise erinevate intervjuude, artiklite või pressiteadete kaudu. Samas aktsepteeritakse kulusid projektide reklaammaterjalidele (plakatid, flaierid, postkaardid)
- selgelt määratlemata kulud (näiteks ettenägematud kulutused)

Eelarve peab toetuma reaalsele hinnangutele. Seetõttu küsige hinnapakumisi mitmelt teenusepakkujalt. Täpsemalt: euroopa.noored.ee/rahastamistingimused

Toetuse suurus:

Programmi Euroopa Noored toetusega saab katta maksimaalselt 90% kogu projekti tegevuskuludest.

Muutused projekti käigus, tegevustes ja meeskonnas on täiesti loomulikud. Kõige olulisem on hoida bürood kursis eelarvemuudatustega, kuna üle 10% suuruste muudatuste puhul on vaja büroo nõusolekut eelarve muutmiseks. Kui projekti tegelikud kulud osutuvad plaanitust väiksemaks, väheneb programmi Euroopa Noored toetuse teine osamakse.

Minu sõbrad ja tuttavad, kes võiksid olla tuumikgrupis:

Nimi	Roll	Telefon	Email

Rahvusvahelise noortealgatuse puhul võiksid meie partneriteks olla:

Nimi	Organisatsioon	Riik	Kontakt

HEA ETTEVALMISTUS
ON KORRALDAMISE
EMA!

Ettevalmistused:
valame bensu sisse...

... ja võtame nööri!

ETTEVALMISTUS

Kui Euroopa Noored programmi nõukogu on teinud teie projekti kohta toetava otsuse, siis algavad ettevalmistused projekti elluviimiseks.

Kontrolli, kas kõik ettevalmistuse alla kuuluvad tegevused on toimunud.

- Rahastuslepingu sõlmimine. Toetusesaaja kohustub täitma oma lepingulisi kohustusi. Suutmatus projekti kokkulepitud viisil teostada võib lõppeda toetuse osalise või täieliku tagasimaksimisega.
- Toetuse esimese osamakse (80% toetussummast) laekumine.
- Projekti ja selle meeskonna koordineerituse tagamine. Projekti käik on meeskonnas läbi mõeldud ning kõik liikmed on tegevustest teadlikud ja osalevad neis aktiivselt.
- Teiste koostööpartneritega kokkulepete sõlmimine.
- Praktiliste ning tehniliste küsimuste otsustamine. Mõelge läbi kõikide tegevustega seonduvad detailid. Mida on vaja ja kes selle mureteeb?
- Sihtgrupi teavitamine (nt promo, kooskõlastused, üritustele registreerimine). Efektivest informeerimisest oleneb ka teie projektist osavõtjate arv, selle laiem kajastus ning edu.
- Osalemine ettevalmistuskoolitusel, mis aitab tagada teie idee kõrgetasemelise teostuse. Käsitletakse näiteks meeskonnatööd, projekti tegevuste ja mõju analüüsi ning büroo rolli.
- Rahvusvahelise noortealgatuse puhul ettevalmistav kohtumine oma partneritega (kuni kaks päeva ning kahele inimesele). Kohtumise päevakava ning põhipunktid rääkige eelnevalt partnerorganisatsiooniga läbi.

*„Noortealgatused annavad noortele võimaluse omandada neid oskusi ja meetodeid, mida koolis ei ole võimalik õppida.“
(Dimitri, 18 a, Eesti)*

PÕHITEGEVUS
VÕIKS OLLA
NII KASOLIK
KUI LÕBUS!

Meie üritusel kuulasid kõik suu ammuli

Rolleriüritusel osalesid
ka tüdrukud ja politseikass

PÕHITEGEVUS

Projekti põhitegevus on otseselt projekti eesmärkide saavutamiseks tehtavad toimingud. Mida rohkem põnevaid sündmusi projekt sisaldab, seda enam suudab see äratada noorte huvi.

Võimalikud töömeetodid:

- töötoad
- praktilised tööd (nt keskkonnaobjekti korrastamine, prügi korjamine vms)
- grupi- ja meeskonnatöö
- kampaaniaid
- infopäevad
- ümarlauad
- teemapäevad
- laagrid
- võistlused

Tegevuse eduka elluviimiseks jaoks on oluline, et projekti meeskonnaliikmed ja osapooled mõistaksid kõike projektiga seonduvat ühtmoodi. Seetõttu on vaja, et kõik projektis kirjas olev (ka tegevused) oleks põhjalikult ja selgelt lahti kirjutatud. Näiteks võib ajurünnakuks nimetada nii iga suvalist mõttetegevust kui ka kindlate reeglite järgi korraldatud ideede genereerimise meetodit. Oluliste mõistete defineerimine aitab ennetada segadusi ja konflikte.

Koolituse või töölaagri korraldamine ei saa olla eesmärgiks omaette, ka ei saa nimetatud tegevusvormid olla projekti ainukeseks ürituseks. Küll aga võib projekt muude ettevõtmiste kvaliteedi tõstmiseks hõlmata koolitust, samuti võib projekti ühe osana korraldada noorte töölaagri (näiteks loodusteemalise projektis, mille raames korrastavad noored ühe keskkonnaobjekti). Ürituse elluviimine isenesest ei taga eesmärgi saavutamist. Tuleb silmas pidada, et kõik üritused on vaid tööriistaks eesmärgi saavutamisel.

Näiteks ei too noortele suunatud kontsertüritus veel kaasa noorte kuritegevuse või sõltuvusainete tarbimise vähenemist. Selleks et tööpoolest saavutada noorte probleemkäitumise vähenemine, peaks kavandatav kontsertüritus tõstma noorte teadlikkust, muutma nende suhtumist, panema neid nimetatud teemadel tõsiselt mõtlema. Selleks tuleks kontserdile lisaks planeerida ka muid samateemalisi ettevõtmisi (näiteks kunstilisi või muid loomingulisi meetodeid kasutavad töötoad või diskussioonid). Ka muuseumikülastus ei pruugi tõsta noorte teadlikkust oma kultuuripärandist, kuid grupiarutelu muuseumis nähtu ja kuuldu teemal aitab sellele suurema tõenäosusega kaasa. Sellised grupikogunemised vajavad ka planeerimist ja need on tarvis projekti kirjelduses ära märkida.

ANALÜÜS

Projekti analüüs on tegevus, mille abil saab hinnata projekti tulemuslikkust ja eesmärkide saavutamist.

Analüüs on pidev. Sellele tuleb mõelda juba projekti planeerimisel ja ettevalmistamisel. Selgitage välja, millised analüüsimeetodid (küsitlused, tagasisidelehed, intervjuud) võimaldavad saada objektiivseid vastuseid nii tuumikgrupilt (eneseanalüüsis) kui ka projekti sihtrühmalt.

Vaheanalüüsi käigus ja meeskonna kokkusaamistel hinnatakse projekti senist käiku ja pannakse paika edasised plaanid. Kui projekti tihe ajagraafik regulaarseid kokkusaamisi ei võimalda, tuleb vaheanalüüsiks eraldada aeg projekti poole peal. Analüüsida ei tule mitte ainult projekti käiku, vaid ka endi (projektigrupi, osalevate noorte ja otsuste tegijate) arengut. Vaheanalüüside tulemused võivad mõnikord tingida muudatusi projekti käigus. See on loomulik. Pidage lihtsalt meeles, et ka büroo peab neist teadlik olema.

Lõppanalüüsi tegemise aeg sõltub projekti kestusest ja analüüsimeetoditest, kuid kindlasti peaks selleks aega varuma vähemalt ühe kuu jagu. Selle käigus tuleb hinnata kogu projekti käiku, eesmärkide saavutamist ning tuumikgrupi liikmete isiklikku ja meeskondlikku arengut. Võimaluse korral tuleb võtta ühendust koostööpartneritega, et saada neilt tagasisidet ja planeerida edasist koostööd. On soovitatav, et iga osaleja kirjeldaks esmalt oma individuaalset õppimiskogemust, seejärel analüüsitaks aga grupi kui terviku kogemust.

Omandatud oskuste edaspidiseks esiletoomiseks on palju võimalusi. Näiteks projekti kulgu kajastavad kirjalikud materjalid, audio- ja videosalvestused, joonistused või ettekanded. Samas ainult kogutud materjalidest ei piisa, neid tuleb analüüsida koos tekkinud tunnete ja teadmistega. Oluline on sinu oskus näha kogetus õpiväärtust, seostada seda enda arengu ning ettetulevate väljakutsetega.

Analüüsi ennast

Mida pead projektis enda jaoks kõige tähtsamaks?

Mida muutis see projekt Sinu jaoks ja sinus?

Millisena näed enda panust meeskonna töösse ja teiste liikmete toetamisse?

Kas ja kuidas oleks võinud meeskonna toetus Sinule olla teistsugune?

Too välja kolm asja, mida Sa projekti teemavaldkonnast täiendavalt teada said?

Mida sa järgmisel korral teisiti teeksid?

Analüüsimise projekti ja meeskonda

Kas ja mil määral saavutasite projekti eesmärgid?
Kuidas kujunes meeskonna areng läbi projekti?
Kuidas toimus suhtlemine projektimeeskonna sees? Kas selles osas teeksite järgmisel korral midagi teisti? Mida?
Millise hinnangu annaksite partnerorganisatsioonide ja toetajate panusele?
Milliseid probleeme tuli ette? Kuidas need lahendasite?
Milliseks hindate projekti mõju osavõtjatele ja laiemale kogukonnale?

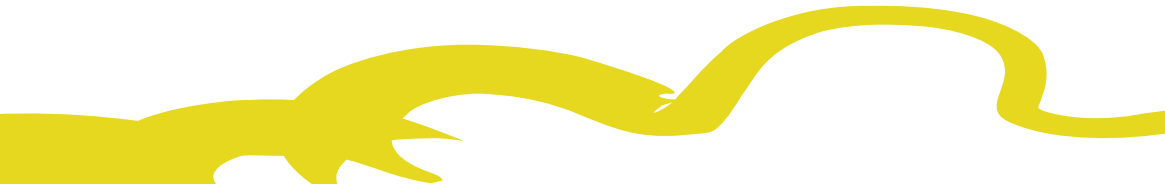
Pärast noortealgatust – arendatud võtmepädevused

Siin on esitatud elukestva õppe võtmepädevused ehk väärtuslikud oskused, mida sa arendasid läbi kogu noortealgatuse protsessi. Enamgi veel, sa saad neid arendada ka edaspidi aktiivne olles.

1. Suhtlus emakeeles
 - Võime väljendada mõtteid, tundeid ja fakte suuliselt ja kirjalikult
 - Võime suhelda sobival viisil
2. Suhtlus võõrkeeles
 - Oskus end võõrkeeles väljendada ja sellest aru saada
 - Kultuuriliste erinevuste ja mitmekesisuse mõistmine ja aktsepteerimine
 - Uudishimu keelte ja kultuuridevahelise suhtluse vastu
3. Matemaatikapädevus ning teadmised teaduse ja tehnoloogia alustest
 - Oskus kasutada loogilist mõtlemist igapäevaelu probleemide lahendamisel
 - Oskus teha faktidel põhinevaid järeldusi
4. Infotehnoloogiline pädevus
 - Oskuslik ja kriitiline infotehnoloogia kasutamine
 - Põhilised arvuti ja interneti kasutamise oskused
5. Õppimisoskus
 - Oskus korraldada oma õppimist
 - Oskus vastutada oma õppimise eest ja sellega seotud takistustest üle saada
 - Oskus analüüsida ja hinnata oma õpitulemusi
6. Isiklik, kultuuridevaheline, sotsiaalne ja kodanikupädevus
 - Oskus suhelda sõprade, pere ja kolleegidega
 - Oskus käia läbi eri taustaga inimestega
 - Oskus lahendada konflikte konstruktiivsel viisil
 - Ülevaate omamine sellest, mis toimub meie külas, linnas, riigis, Euroopas ja maailmas
 - Teadmised demokraatia, kodanikuühiskonna ja inimõiguste kontseptsioonide ning ideede kohta
 - Osalus ühiskonnaelus
7. Kultuuriteadlikkus ja kultuuriline eneseväljendus
 - Kõik, mis on seotud meedia, muusika, näitekunsti, kirjanduse, kujutava kunstiga jne ning nende kaudu väljendatud loomingu aktsepteerimisega
8. Algatusvõime ja ettevõtlikkus
 - Võime tegutseda oma ideede elluviimise nimel
 - Loovus ja uuenduslikkus
 - Julgus riskida
 - Projektijuhtimisoskused

Elukestva õppe kajastumine noortealgatuse projektis

Võtmepeadevus	Kuidas meie projekt aitab seda pädevust arendada
1. Suhtlus	
2. Suhtlus võõrkeeltes	
3. Matemaatikapädevus	
4. Infotehnoloogiline pädevus	
5. Õppimisoskus	
6. Isiklik, kultuuridevaheline, sotsiaalne ja kodanikupädevus	
7. Kultuuriteadlikkus ja kultuuriline eneseväljendus	
8. Algatusvõime ja ettevõtlikkus	

JÄRELTE GEVUSED ON
KIRSI; LISAMINE TORPILG

Lisame natuke rohelist värvi -
ja ougi valmis!

JÄRELTEGEVUSED

Projekti jäädvustamine

Oma tegevuse jäädvustamisega hakake pihta juba planeerimise ajal. Säilitage näiteks kokkusaamiste protokollid, ideede visandid, fotod ja videod. Projekti ettevalmistamisel on kasulik mõelda sellele, kuidas lõppfaasis oma kogemusi üldsusele jagada.

- Pange kokku trükis, DVD, video või kodulehekülg.
- Tutvustage oma projekti kohalikes noortekeskustes või koolides.
- Kutsuge oma tegevusi kajastama ajakirjanik või pakkuge väljaannetele oma kirjutisi.
- Teavitage projekti tulemustest teemaga seotud ametiasutusi.
- Pakkuge projekti tegusaid noori appi uute ideede käimalükkamiseks.
- Levitage oma projekti tulemusi kodukohas, riigis ning miks mitte ka rahvusvahelisel tasandil.
- Jagage oma kogemusi euroopa.noored.ee noortealgatuste blogis. Muidugi võib sinna üles laadida ka pildid oma projekti tegevustest või luua täiesti eraldi blogi oma projekti kajastamiseks.

Kogemuse jagamine

Teavitage oma väärt kogemustest ka teisi noori ja püüdke saavutatud tulemusi püsivamalt juurutada. Lennukate ideede edukas täideviimine tõmbab positiivset tähelepanu ka teistele noorte ettevõtjatele. Niimoodi saavad paljud programmist Euroopa Noored teada ja see julgustab neid oma mõtteid ellu viima.

Tulemuste rakendamine

Eriti väärtuslik on, kui teie projekti tulemused leiavad rakendamist ka teiste poolt. Näiteks võivad kohalikud õppe- või noorteesutused pidada väärtuslikuks teie koostatud sisulisi materjale ning neid oma ettevõtmistes või igapäevatoös kasutada. Samuti võib omavalitsus teie projektist innustust saada ning kohalikul tasandil sellele jätkutegevusi luua.

Kogemus õpetab!

Iga projekt kujutab endast head õppimisvõimalust isegi siis, kui kõik ei suju plaanipäraselt. Üles võivad kerkida ootamatud asjaolud, ettevalmistus võib olla ebapiisav või võimeid võib olla üle hinnatud. Ka negatiivses kogemuses ja ebaedus on midagi kasulikku, kui seda põhjalikult analüüsida ning sellest oma järeldused teha

EI NOHITÄTSA LAME
TULI VÄLJÄ JU

Löpparuundesse kirjutasime, et tegutse-
misindu ja värvitopse jäi kõvasti üle

LÕPPARUANDE ESITAMINE

Kui olete noortealgatusega õnnelikult ühele poole saanud, siis on teil kohustus esitada büroole lõpparuanne selle kohta, kuidas projekt läks ning millele raha kulus. Lõpparuanne tuleb esitada kahe kuu möödudes projektitaotlusele märgitud lõpp-kuupäevast. Büroo annab omapoolse tagasiside kolme kuu jooksul.

Kindlasti vaadake üle, kas olete esitanud kõik vajalikud lisadokumendid.

Olulisemad neist on:

- Kõik kuludokumendid (arved, piletid jne)
- Projektis osalenute nimekiri
- Projekti käigus koostatud trüki-, video-, digitaal- jt materjalide näidised
- Projekti kajastanud artiklite väljavõtted või koopiad

Pea meeles, et mida varem sa põhjaliku aruande esitad, seda kiiremini saab see üle vaadatud ning teine osamakse (20% projekti kuludest) tehtud.

Lõpparuanne tuleb büroole saata nii postiga kui elektrooniliselt aadressile vormid@noored.ee.

Noortealgatuse lõpparuande vormi leiad:

euroopa.noored.ee/aruandevormid

„Minu arvates kujutavad noortealgatused endast noorte jaoks konkreetset võimalust võnelda ennast ja oma igapäevaolu omavanuste teistest Euroopa riikidest pärit noorte ja nende eluga.“ (Claudio, 24 a, Itaalia)

NOORED KIRJUTAVAD

Baar4u

Minu noortealgatus oli katseprojekt rajamaks alkoholi- ja suitsuvaba noortekohvikut Tallinna. Meie tööühm koosnes 12 inimesest ning meid toetasid kaks organisatsiooni: ühendus Alkoholivaba Eesti ja Eesti Lastekaitseühing. Meie eesmärk oli kasvatada oma liikmeskonda ja levitada informatsiooni alkoholi ning uimastite väärarbitimise tagajärjedest. Toetavad organisatsioonid varustasid meid ruumide ja kontoritarvetega. Tänu neilt saadud juriidilisele abile saime keskenduda ürituste korraldamisele ja audiovisuaalse materjali promomisele.

Projekti peamine tulemus on, et noortel Tallinnas on koht, kus oma vaba aega veeta ja osaleda üritustel alkoholi- ja uimastivabalt. Noored Tallinnas on saanud uue, efektiivse meetodi, ennetamaks alkoholismi ning uimastisõltuvust. Meie eesmärk on rajada analoogseid asutusi ka teistesse riikidesse, näiteks Soome, kus alkoholism noorte seas on samuti väga tõsine probleem. Nüüd on meil vaja üksnes sponsoreid, et oma eesmäärke finantseerida. (Karin Eestist)

Youth Bus

Otsustasime sõpradega ellu viia noortebussi idee. Töögrupp koosnes 15 noorest vanusevahemikus 15–19: Me uurisime võimaluste kohta, mis noortel on meie piirkonnas, ja koos saadud toega leidsime bussi, mille värvisime grafitistiilis üleni ära. Bussi sisse panime palju informatsiooni, mida pidasime noortele kasulikuks – rahvusvaheliste noorteorganisatsioonide ja ka kohalike tegevuste kohta. Lisaks õnnestus meil installeerida bussi helisüsteem, nii et muusika mängis vahetpidamata. Kõige vingem oli see, et inimesed said seda kasutada lisaks informatsiooniallikale ka transpordina. Buss toimis enam kui aasta!

Kokkuvõtteks oli see projekt ainulaadne elukogemus! Mulle kui noorele inimesele oli see tõesti midagi erilist. Tänu sellele projektile kohtasime paljusid uusi noori, parandasime oma suhtlemisoskust ja sealjuures veetsime lihtsalt lõbusalt aega. Paljud inimesed kasutasid seda bussi oma igapäevase transpordivahendina, seega said sellest projektist kasu ka sihtgruppi mittekuuluvad inimesed. Projekt oli meie lähiümbruses väga populaarne ja isegi omamoodi verstepost järgnevatele noorteprojektidele. Tänu sellele, et võitsime oma projektiga ka auhindu, oleme saanud seda välismaal esitlemas käia ning oma kogemust laiemale kogukonnale edasi anda.
(Giedre Leedust)

A place to live

Minu projekti nimi on „Koht elamiseks“. See on lastele suunatud projekt. Kuna neil ei ole kuigi palju vaba aja veetmise võimalusi, rajasime me neile 12 klubi: maleklubi, kokandusklubi, lauateniseklubi ja palju teisigi. Projekt on nüüdseks toimunud kolm aastat ja iga nädal osaleb klubides umbes 100 last.

Projektist õppisin palju eri lastetüüpide kohta. Ma tunnen ennast tänu sellele palju paremini, sest ma usun, et teen midagi olulist ühiskonnale ja lastele. Ühiskond paraneb selle projekti abil seeläbi, et lastel on reaalselt tegevust, nad ei pea niisama ringi jõlkuma ja seega on vähem tõenäoline, et nad satuvad alkoholi ning uimastite kätte. Meil oli vaja palju raha, et restaureerida meie maja ja saada vajalikku varustust. Projekti algul olime noored ning noortealgatuse abi oli asendamatu.

(Tomas Tšehhist)

Under the same sky

Minu projekti nimi on „Sama taeval all“. See on Kreeka ja Türki päritolu Küprose luuletajate luulekogumik. Projekti eesmärk on tuua teineteisele lähemale kaks erinevat kultuuri ja anda noortele edasi sõnum, et erinevad kultuurid saavad eksisteerida koos harmoonias.

Projekt andis meile kogemusi, teadmisi ja võimaluse õppida tundma teisi projektis osalenuid. Suurim kasutegur ühiskonnale oli sellest projektist saadud teadmine, et kahe kultuuri lõimumine on võimalik. Minule valmistavad kõige rohkem rõõmu uued tutvused, mis ma selle projekti kaudu olen saanud.

(Marianna Küprosel)

Noortealgatuse elluviimisel ja lisatoetuse taotlemisel võib sul kasu olla neist organisatsioonidest:

Heateo SA SINA programm – www.sinanoored.ee
Hasartmängumaksu Nõukogu – hmn.riik.ee
Swedbanki projektikonkurs „Tähed särama!” – www.npnk.ee
Avatud Eesti Fond – www.oef.org.ee
Tallinna Spordi- ja Noorsooamet – www.tallinn.ee/est/otsing?sona=11578
Tartu Linnavalituse kultuuriosakond – www.tartu.ee
Põhjamaade Ministrite Nõukogu – www.norden.ee
EL-i struktuurifondid – www.struktuurifondid.ee
Integratsiooni Sihtasutus – www.meis.ee
Eesti Rahvuskultuuri Fond – www.erkf.ee
Eesti Kultuurkapital – www.kulka.ee
Briti Nõukogu – www.britishcouncil.org
Läänemere Linnade Liit – www.ubc.net
Läänemere piirkonna rahastamisvõimaluste infoportaal – www.balticsea-youth.org
Euroopa Noorsoofond – www.eyf.coe.int
Euroopa Nõukogu – www.coe.int
Haridus- ja Teadusministeerium – www.hm.ee
Eesti ANK – www.ank.ee
Europe for Citizens programm 2007–2013 – www.europa.eu
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus – www.eas.ee
UNESCO Rahvuslik Komisjon Eestis – www.unesco.ee
Koolirahu programm – www.koolirahu.ee
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus – www.kik.ee
Eesti-Hollandi heategevusfond Päikeselill – www.paikeselill.ee
Eestimaa Looduse Fond – www.elfond.ee
Rahvusvaheline noorteprogramm AWARD – www.award.ee
Eurodesk Eesti – www.eurodesk.ee
Noortekaart EURO<26 – www.euro26.ee
Eesti Noorteühenduste Liit – www.enl.ee
Eesti Üliõpilaskondade Liit – www.eyl.ee
Eesti Õpilasesinduste Liit – www.escu.ee
SALTO ressursikeskus – www.salto-youth.net
Euroopa Noorteportaal – europa.eu/youth
Euroopa Noorteforum – www.youthforum.org

„Noortealgatus on viis kuivpakkuva teema või tõsise probleemi esiletoomiseks ning selle teistele teadvustamiseks, et panna neid kaasa mõtlema ja selle osas midagi ka omalt poolt ära tegema. Minu arust aitavad noortealgatused üles kasvotada intelligentsemat ja tundlikumat põlvkonda, kuna inimesed, kes on sedalaadi projektis osalenud, tunduvad selle juurde tagasi pöörduvat ning sellega võimalikult kaua tegelevat.” (Jaana, 19 a)

Lisainfo ja büroo kontaktid: europa.noored.ee
Programmijuhend: europa.noored.ee/programmijuhend
Taotlusvorm: europa.noored.ee/taotlusvormid
Lõpparuandevorm asub: europa.noored.ee/aruandevormid

MOORTEALGATUS ON KORRAL-
DATUD, NÜÜD VASTU TÕSISE-
MATELE VÄLJAKUTSELE JA
SUUREMAID PINDU MAALIMA!

Programm Euroopa Noored (i.k Youth in Action) on Euroopa Liidu kodanikuharidusprogramm, mis on mõeldud kõigile 13-30-aastastele noortele. Programmi raames on kõigil noortel võimalik toetust taotleda väga erinevatele tegevusvõimalustele. Programm toetab ka noorsootöötajate ja noortejuhtide rahvusvahelist koostööd.

- Mida nad mõtlevad, rääkides kultuuridevahelisest õppimisest? Uuri välja noortevahetuses osaledes.
- Pane end proovile, töötades vabatahtlikuna mõnes välisriigis.
- Tee oma hääl kuuldavaks, teostades noorte demokraatia-projekti või korraldades kohaliku või rahvusvahelise noorteseminari.
- Vii oma ideed ellu kodukohas kohaliku või rahvusvahelise noortealgatuse abil.
- Valmista end ette edasisteks noorteprojektideks: omanda uusi teadmisi mõnel koolitusel, loo kontakte teiste noorsootöötajatega välisriikidest õppevisiidil...

Kõik see on võimalik programmi Euroopa Noored erinevaid alaprogramme kasutades. Ja kõik see saab alguse lennukast ideest ning tugevast tahtmisest ise midagi ära teha!

Programmil on aastas kokku 5 taotlustähtaega:

1. veebruar, 1. aprill, 1. juuni, 1. september, 1. november

Vaata täpsemalt: euroopa.noored.ee

Programmi rakendamist koordineerib Euroopa Noored Eesti büroo, mis on sihtasutuse Archimedes struktuuriüksus. Lisaks projektide menetlemisele tegeleb büroo taotlejate nõustamisega ja aitab partnerite otsimisel.

Haridus ja kultuur

ARCHIMEDES
SIHTASUTUS

Haridus- ja Teadusministeerium

